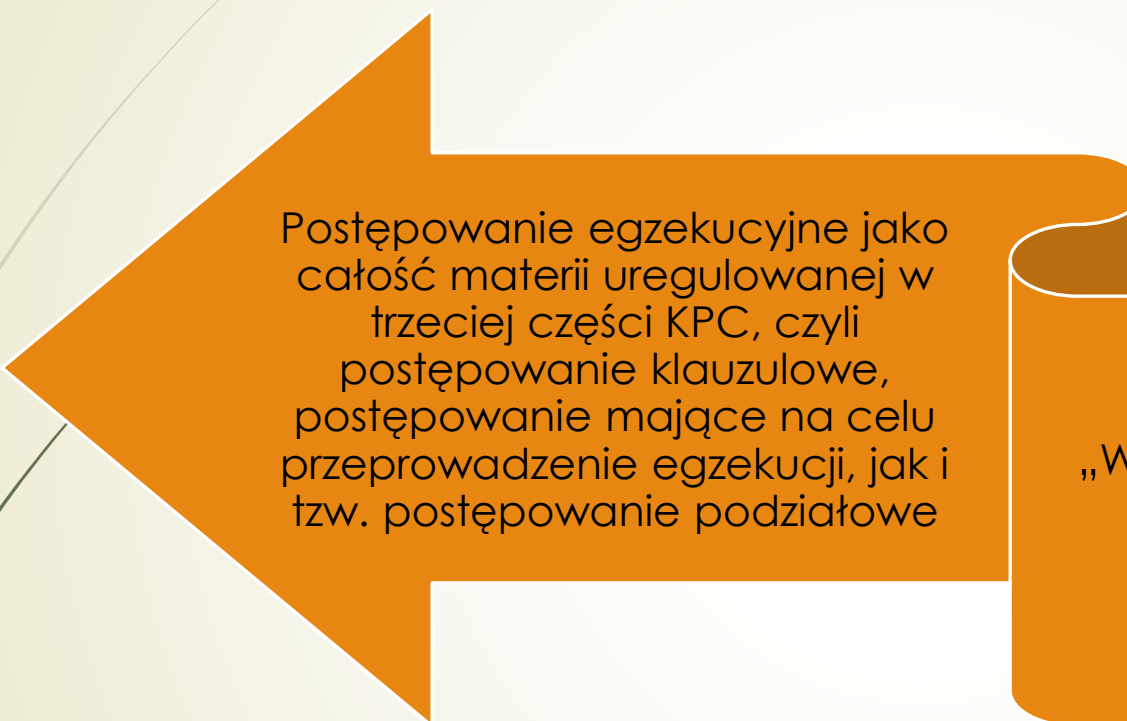
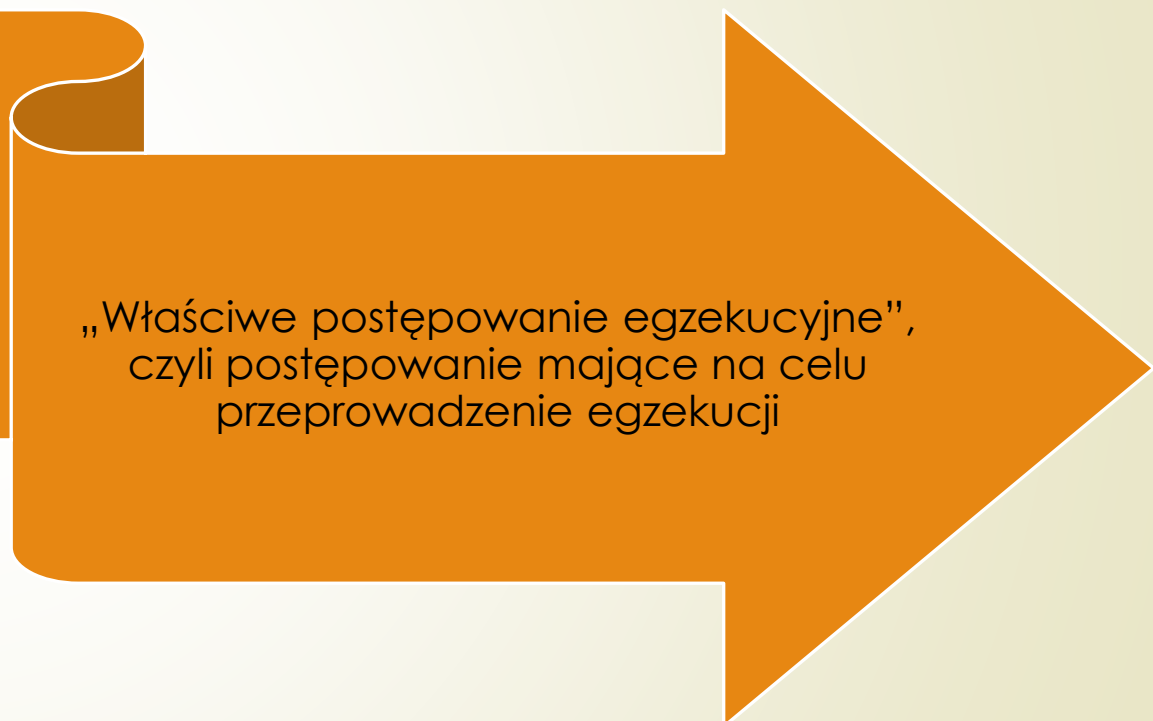

POSTĘPOWANIE EGZEKUCYJNE

Postępowanie egzekucyjne jako
całość materii uregulowanej w
trzeciej części KPC, czyli
postępowanie klauzulowe,
postępowanie mające na celu
przeprowadzenie egzekucji, jak i
tzw. postępowanie podziałowe

„Właściwe postępowanie egzekucyjne”,
czyli postępowanie mające na celu
przeprowadzenie egzekucji

POSTĘPOWANIE EGZEKUCYJNE A EGZEKUCJA

Cel postępowania egzekucyjnego: doprowadzenie do spełnienia świadczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym, które należy się wierzycielowi od dłużnika.

Czym jest natomiast egzekucja? Polega na zastosowaniu przez powołane organy egzekucyjne środków przymusu przewidzianych przez KPC celem spełnienia świadczenia przysługującego wierzycielowi od dłużnika, a stwierdzonego w tytule egzekucyjnym.

Postępowanie egzekucyjne jest sposobem przeprowadzenia egzekucji, natomiast egzekucja może się odbyć tylko w ramach postępowania egzekucyjnego (por. art. 796 § 1 KPC i art. 805 KPC).

Postępowanie wykonawcze umożliwiające zaspokojenie wierzyciela

klauzulowe - ustalenie, czy istnieje podstawa do przymusowego wykonania przez dłużnika zobowiązania określonego w tytule egzekucyjnym, poprzedzające i umożliwiające wszczęcie oraz przeprowadzenie postępowania egzekucyjnego

egzekucyjne –
przeprowadzenie egzekucji
na podstawie tytułu
wykonawczego

o wyjawienie majątku – może być wszczęte:

- 1) przed złożeniem wniosku o wszczęcie post. egz.,
- 2) w trakcie postępowania,
- 3) po jego zakończeniu.

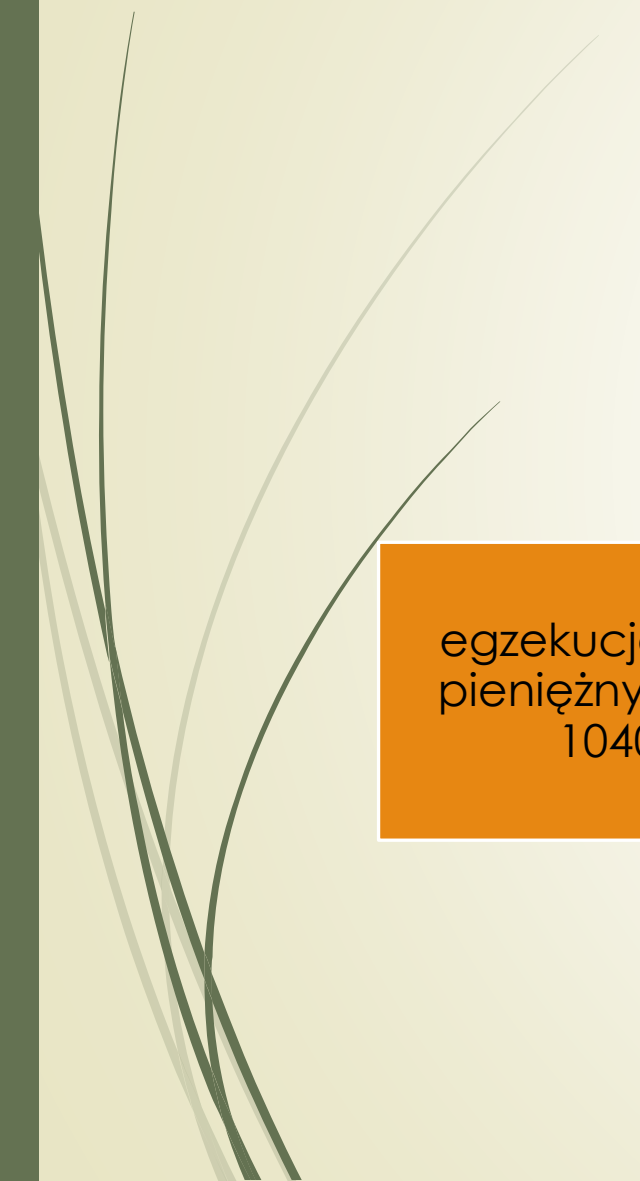

PODSTAWY EGZEKUCJI

Art. 776. Podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy. Tytułem wykonawczym jest tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Wniosek o wszczęcie egzekucji do właściwego organu sądowego – zob. art. 797 KPC

Podział egzekucji ze względu na cel

egzekucja świadczeń
pieniężnych (art. 844–
1040¹ KPC)

egzekucja świadczeń
niepieniężnych (art. 1041–
1059 KPC)

egzekucja w celu
zniesienia współwłasności
nieruchomości w drodze
sprzedaży publicznej (art.
1066–1071 KPC)

EGZEKUCJA ŚWIADCZEŃ PIENIĘŻNYCH

Egzekucja z ruchomości – art. 844-879¹¹

Egzekucja z wynagrodzenia za pracę - art. 880-888

Egzekucja z rachunków bankowych - art. 889-894

Egzekucja z innych wierzytelności - art. 895-908

Egzekucja z innych praw majątkowych - art. 909 -912

Egzekucja z nieruchomości - art. 921-1003

Egzekucja z ułamkowej części nieruchomości oraz użytkowania wieczystego - art. 1004-1013

Uproszczona egzekucja z nieruchomości - art. 1013¹ - 1013⁶

Egzekucja ze statków morskich – art. 1014-1022⁴

EGZEKUCJA ŚWIADCZEŃ NIEPIENIĘŻNYCH

Wydanie ruchomości – art. 1041

Wydanie nieruchomości, statku albo opróżnienia pomieszczenia – art. 1046

Wykonanie czynności, którą może za dłużnika wykonać inna osoba – art. 1049

Wykonanie czynności, którą nie może za dłużnika wykonać inna osoba – art. 1050

Zaniechanie czynności lub nieprzeszkadzanie czynności wierzyciela – art. 1051

SZCZEGÓLNE RODZAJE EGZEKUCJI

egzekucja z udziałem Skarbu Państwa i NBP - art. 1060, 1063, 1064 KPC, art. 57 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim

egzekucja świadczeń alimentacyjnych - art. 1081–1088 KPC

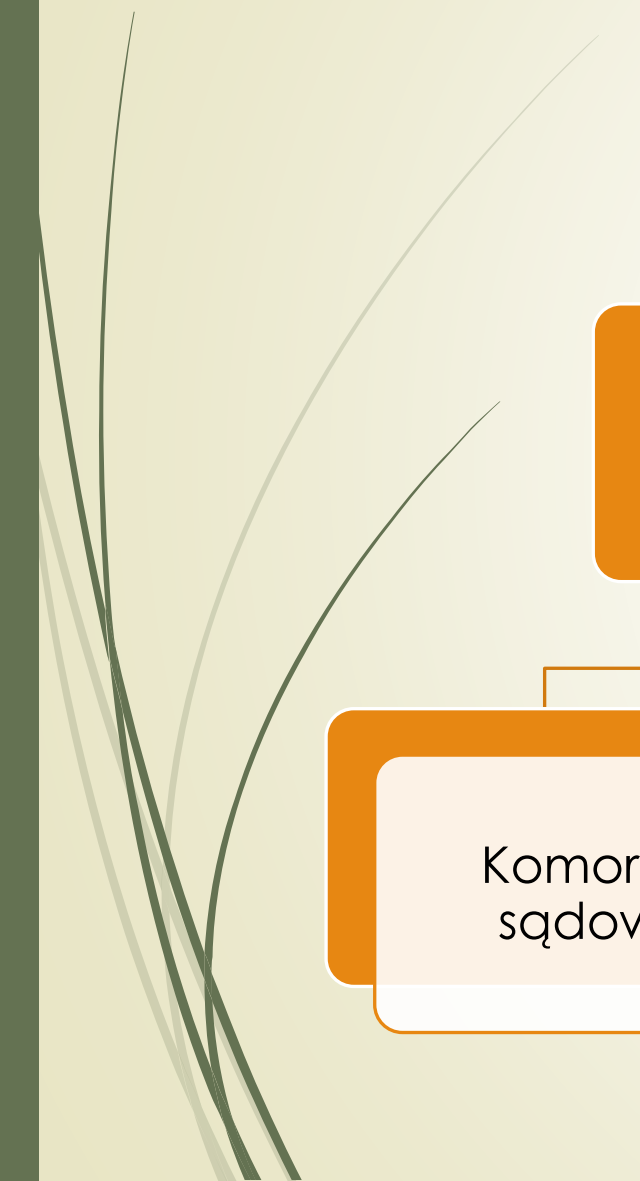
egzekucja z udziałem przedsiębiorców - art. 1061, 1064^{1–}1064²³ KPC

Rodzaje egzekucji ze
względu na to czy
egzekucja skierowana jest
przeciwko osobie dłużnika,
czy też przeciwko jego
majątkowi

Egzekucja personalna
(stosowanie środków
przymusu osobistego
wobec dłużnika, zwłaszcza
w postaci grzywny lub
aresztu)

Egzekucja realna


```
graph TD; A[Podmioty postępowania egzekucyjnego] --> B[Organy egzekucyjne]; A --> C[Uczestnicy postępowania]; B --> D[Komornik sądowy]; B --> E[Sąd rejonowy]; C --> F[Strony]; C --> G[Inni uczestnicy]
```

Podmioty
postępowania
egzekucyjnego

Organy
egzekucyjne

Uczestnicy
postępowania

Komornik
sądowy

Sąd rejonowy

Strony

Inni uczestnicy

CZYNNOŚCI EGZEKUCYJNE

Czynności egzekucyjne to czynności podmiotów postępowania egzekucyjnego wszczynające to postępowanie i dokonane w jego toku

Art. 758. Sprawy egzekucyjne należą do właściwości sądów rejonowych i działających przy tych sądach komorników.

Art. 759. § 1. Czynności egzekucyjne są wykonywane przez komorników z wyjątkiem czynności zastrzeżonych dla sądów.

W art. 759. § 1¹. wskazano, że czynności zastrzeżone dla sądu mogą być również wykonywane przez referendarza sądowego z pewnymi wyłączeniami.

CZYNNOŚCI EGZEKUCYJNE SĄDU

Art. 766. Sąd rozpoznaje sprawy egzekucyjne na posiedzeniu niejawnym, chyba że zachodzi potrzeba wyznaczenia rozprawy albo wysłuchania na posiedzeniu stron lub innych osób. W sprawach tych sąd wydaje orzeczenia w formie **postanowień**.

Kompetencje sądu rejonowego jako organu egzekucyjnego zostały określone w wielu przepisach KPC.

Zob. np. art. 818 § 1, 819 § 2, 908, 928, 931, 987 998, 1013⁵ § 2 i 3, 1064¹–1064¹³, 1064¹⁴–1064²³ KPC.

CZYNNOŚCI EGZEKUCYJNE REFERENDARZY SĄDOWYCH

Art. 759 § 1¹. Czynności zastrzeżone dla sądu mogą być wykonywane przez referendarza sądowego, z wyłączeniem:

- 1) stosowania środków przymusu;
- 2) orzekania o ściągnięciu należności w trybie art. 873;
- 3) stwierdzenia wygaśnięcia skutków przybicia i utraty rękojmi;
- 4) spraw o egzekucję świadczeń niepieniężnych z wyjątkiem wydania rzeczy ruchomej;
- 5) spraw o egzekucję przez zarząd przymusowy;
- 6) spraw o egzekucję przez sprzedaż przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego.

KOMORNIK SĄDOWY

Komornik jest funkcjonariuszem publicznym działającym przy sądzie rejonowym.

Status prawny i funkcje komornika, zasady pełnienia służby na stanowisku komornika sądowego, prawa i obowiązki komorników, zasady naboru do zawodu komornika i przygotowania do wykonywania tego zawodu, funkcjonowanie samorządu komorniczego, zasady sprawowania nadzoru nad komornikami i samorządem komorniczym określa ustawa z 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych.

KOMORNIK SĄDOWY

Art. 3 ustawy o komornikach sądowych

Komornikom powierza się następujące zadania:

- 1) wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach o roszczenia pieniężne i niepieniężne oraz zabezpieczenie roszczeń, w tym europejskich nakazów zabezpieczenia na rachunku bankowym, z uwzględnieniem wyjątków przewidzianych w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego;
- 2) wykonywanie innych tytułów wykonawczych oraz tytułów egzekucyjnych, które podlegają wykonaniu w drodze egzekucji sądowej bez zaopatrywania ich w klauzulę wykonalności;
- 3) wykonywanie postanowień o zabezpieczeniu środka dowodowego oraz postanowień nakazujących wydanie środka dowodowego w postępowaniu w sprawach własności intelektualnej (wejdzie w życie z dniem 1 lipca 2020 r.);
- 4) wykonywanie postanowień o zabezpieczeniu spadku lub sporządzanie spisu inwentarza;
- 5) wykonywanie zadań określonych w innych ustawach.

KOMORNIK SĄDOWY

Art. 3 ustawy o komornikach sądowych

Komornikom powierza się następujące zadania:

6) na zlecenie sądu albo wniosek powoda zobowiązanego przez sąd na podstawie art. 139¹ § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego – osobiście doręcza bezpośrednio adresatowi zawiadomienia sądowe, pisma procesowe oraz inne dokumenty sądowe za potwierdzeniem odbioru i oznaczeniem daty, albo stwierdza, że adresat pod podanym adresem nie zamieszkuje

7) na zlecenie podmiotu, o którym mowa w pkt 1, podejmuje czynności zmierzające do ustalenia aktualnego adresu zamieszkania adresata;

8) sporządza protokół stanu faktycznego;

9) na wniosek organizatora licytacji – sprawuje urzędowy nadzór nad dobrowolnymi publicznymi licytacjami, z przybiciem najniższej lub najwyższej oferty.

CZYNNOŚCI EGZEKUCYJNE KOMORNIKA

Komornik wykonuje
czynności
egzekucyjne
poprzez

wydawanie postanowień o
charakterze orzeczniczym, np.
o ukaraniu grzywną (art. 762
KPC) lub

podejmowanie czynności o
charakterze wykonawczym,
czasami wykonywanych przez
komornika osobiście, np.
odebranie rzeczy dłużnikowi i
wydanie jej wierzycielowi (art.
1041 KPC).

CZYNNOŚCI EGZEKUCYJNE KOMORNIKA

Komornik
sądowy
podejmuje
czynności
egzekucyjne w
ramach
następujących
sposobów
egzekucji
świadczeń
pieniężnych
oraz
niepieniężnych

- 1) egzekucja z ruchomości
- 2) egzekucja z wynagrodzenia za pracę
- 3) egzekucja z rachunków bankowych
- 4) egzekucja z innych wierzytelności
- 5) egzekucja z nieruchomości, z wyjątkiem przybicia i przysądzenia własności (art. 987 i 998 KPC)
- 6) egzekucja wydania rzeczy ruchomej
- 7) egzekucja z innych praw majątkowych
- 8) egzekucji wydania nieruchomości, statku albo opróżnienia pomieszczenia.

UCZESTNICY POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNEGO

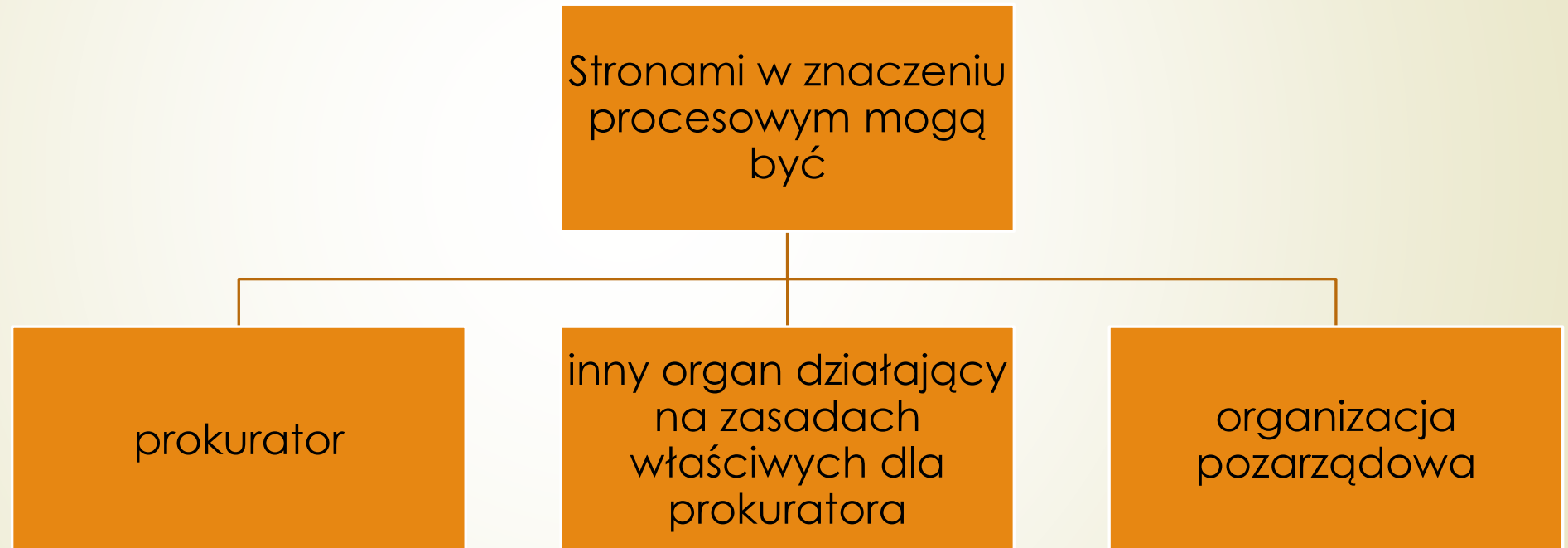
Stronami właściwego postępowania egzekucyjnego są wierzyciel oraz dłużnik.

Rozróżnia się stronę w znaczeniu materialnym i w znaczeniu procesowym.

Stronami w znaczeniu materialnym są wierzyciel, na rzecz którego prowadzone jest postępowanie egzekucyjne oraz dłużnik, przeciwko któremu prowadzone jest postępowanie egzekucyjne.

Zazwyczaj są to te same podmioty, które oznaczone są w tytule wykonawczym jako wierzyciel i dłużnik.

UCZESTNICY POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNEGO

Zmiana osoby wierzyciela lub dłużnika, która zaszła w trakcie postępowania egzekucyjnego nie wymaga uwidocznienia w klauzuli wykonalności. Dotyczy to następstwa prawnego pod tytułem ogólnym, np. na skutek dziedziczenia, jak i następstwa prawnego pod tytułem szczególnym, np. przelew wierzytelności lub przejęcie długu. Wystarczy wykazanie tego następstwa odpowiednim dokumentem (np. akt poświadczenia dziedziczenia).

WIERZYCIEL EGZEKWUJĄCY A INNI WIERZYCIELE

Zgodnie z przepisami o podziale sumy uzyskanej z egzekucji wierzyciel egzekwujący to wierzyciel, który złożył wniosek o wszczęcie egzekucji oraz wierzyciel, który przyłączył się do egzekucji (art. 851, art. 881 § 3 pkt 2, art. 901 § 2, art. 927 KPC).

Z kolei inny wierzyciel, jedynie uczestniczy w podziale sumy uzyskanej z egzekucji (art. 1025 § 1 pkt 9 i 10, art. 1030, 1034, 1036 KPC).

INNI UCZESTNICY POSTĘPOWANIA EGZEKUCYJNEGO

przy egzekucji z ruchomości – osoby, którym przysługują prawa rzeczowe ograniczone lub roszczenia albo prawa osobiste zabezpieczone na nieruchomości, a gdy przedmiotem egzekucji jest użytkowanie wieczyste, także organ, który zawarł umowę o użytkowanie wieczyste

osoby uczestniczące w przetargu przy egzekucji z ruchomości (art. 868, 869 KPC) oraz z nieruchomości (art. 962, 976 KPC)

nabywca ruchomości (art. 870–879 KPC) i nieruchomości (art. 967–971, 990, 993–999 KPC)

dozorca zajętych ruchomości (art. 855–863 KPC)

dłużnik zajętej wierzytelności (art. 883, 886, 892, 902, 911⁵ KPC) oraz osoba obciążona z mocy zajęcia prawa obowiązkiem wobec dłużnika (art. 910 KPC)

USTANOWIENIE KURATORA W POSTĘPOWANIU EGZEKUCYJNYM

-
- 1) jeśli miejsce pobytu dłużnika nie jest znane (art. 802 KPC),
 - 2) dla dłużnika niemającego zdolności procesowej na okres do ustanowienia przedstawiciela ustawowego (art. 818 § 1 KPC),
 - 3) jeśli spadkobiercy dłużnika nie objęli spadku albo nie są znani, a nie został powołany kurator spadku (art. 819 § 2 KPC),
 - 4) jeśli po zajęciu wierzytelności należyte wykonanie praw dłużnika lub wierzyciela tego wymaga (art. 908 KPC),
 - 5) przy egzekucji z instrumentów finansowych zapisanych na rachunku papierów wartościowych lub innym rachunku, jeśli zajęcia dokonano na rzecz dwóch lub więcej wierzycieli (art. 911 § 5 KPC),
 - 6) w egzekucji z nieruchomości w celu dopilnowania praw osoby, której miejsce pobytu nie jest znane i której z powodu nieobecności nie można dokonywać doręczeń (art. 928 KPC).

DZIAŁANIE PRZEZ PEŁNOMOCNIKA W POSTĘPOWANIU EGZEKUCYJNYM

Uczestnicy postępowania egzekucyjnego, ich organy, przedstawiciele ustawowi mogą działać w postępowaniu egzekucyjnym samodzielnie lub też przez pełnomocników.

Brak jest szczególnych regulacji o pełnomocnikach w postępowaniu egzekucyjnym.

Wyjątek przewidziany został w art. 977 KPC, który określa pełnomocnictwo do udziału w przetargu podczas egzekucji z nieruchomości, który określa w sposób precyzyjny formę pełnomocnictwa dla tej czynności.

Jednakże pewne czynności egzekucyjne wymagają osobistego udziału uczestnika w postępowaniu egzekucyjnym. Np. przy składaniu wyjaśnień w trybie art. 801 KPC lub przy złożeniu wykazu majątku w trybie art. 801¹ KPC dłużnik nie może korzystać z pełnomocnika.

➤ Źródła:

E. Marszałkowska-Krześ (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, Warszawa 2020.

I. Gil (red.), *Postępowanie cywilne*, Warszawa 2020.

K. Flaga-Gieruszyńska, *Postępowanie cywilne. Komentarz praktyczny dla sędziów i pełnomocników procesowych. Wzory pism sądowych i procesowych z przykładowymi stanami faktycznymi, linie orzecznicze, koszty sądowe*, Warszawa 2020.